

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 12.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.12.15>

УДК 330.3:338.1

С. В. Качула,

д. е. н., професор, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-2540-862X>

П. В. Ластовченко,

аспірант кафедри економіки,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-0458-4199>

ІНВЕСТИВАННЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ДЖЕРЕЛ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

S. Kachula,

*Doctor of Economic Sciences, Professor, Professor of the Department of Finance,
Banking and Insurance, Dnipro State Agrarian and Economic University*

P. Lastovchenko,

*Postgraduate Student, Department of Economics,
Dnipro State Agrarian and Economic University*

INVESTMENT AS A KEY TOOL FOR FORMING SOURCES OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF RURAL AREAS

В статті досліджено значення сільських територій як основи економічного, екологічного та соціального розвитку, що забезпечує продовольчу безпеку, сприяє збереженню природного багатства та підтримує культурну ідентичність нації. Узагальнено ключові компоненти сталого розвитку, серед яких фінансова самостійність громад, раціональне управління ресурсами, інтеграція сучасних технологій та підтримка малого підприємництва. Розглянуто основні чинники сталого розвитку сільських територій, з акцентом на інвестиційну діяльність, яка виступає ключовим каталізатором економічного прогресу та соціального благополуччя. Досліджено механізми фінансової підтримки громад та визначено пріоритети державного регулювання, спрямовані на активізацію інвестиційної діяльності. Проаналізовано роль державно-приватного партнерства у мобілізації ресурсів і реалізації стратегічних проєктів, таких як модернізація інфраструктури, цифровізація послуг і підвищення енергоефективності, які сприятимуть диверсифікації сільської економіки, створенню нових робочих місць та підвищенню доходів сільського населення завдяки підтримці інноваційних напрямів, таких як зелена енергетика, агротуризм і екологічне землеробство. Запропоновано основні напрями покращення інвестиційного клімату: розвиток інфраструктури, спрощення регуляторної бази, підтримка інновацій, доступ до фінансування, інвестування в людський капітал і формування прозорих бізнес-умов.

The article examines the significance of rural areas as foundational elements of economic, environmental, and social development, contributing to food security, the preservation of natural resources, and the maintenance of cultural identity. The concept of sustainable development, encompassing economic growth, social justice, and ecological balance, is analyzed in depth. The key components of sustainable development are summarized, including the financial independence of communities, rational resource management, the integration of modern technologies, and support for small businesses. The dynamics of employment within agriculture, forestry, and

fisheries from 2010 to 2023 are analyzed, revealing a steady decline in the number of workers and their share in these sectors—largely influenced by the temporary occupation of certain regions and the forced migration of the population. The key challenges and opportunities for sustainable rural development amidst limited resources and climate change impacts are highlighted. The main factors contributing to the sustainable development of rural areas are examined, with a focus on investment activity, which acts as a critical driver of economic progress and social well-being. It is established that from 2010 to 2017, the share of capital investments in agriculture rose significantly, reflecting growing priority for this sector. Subsequent fluctuations in investment activity, including a notable increase to 12.56% in 2022, indicate adaptive responses to emerging challenges, particularly under martial law, with an emphasis on supporting strategically important industries. The article explores key aspects of stimulating the sustainable development of rural areas through improved social and regional policies. Mechanisms for financial support for communities are examined, and the priorities of state regulation aimed at activating investment activity are identified. The role of public-private partnerships in mobilizing resources and implementing strategic projects, such as infrastructure modernization, digital service integration, and energy efficiency improvements, is analyzed. These initiatives will contribute to the diversification of the rural economy, the creation of new jobs, and increased rural incomes by supporting innovative sectors such as green energy, agritourism, and ecological agriculture. The main areas for improving the investment climate are proposed: infrastructure development, simplification of the regulatory framework, support for innovation, access to financing, investment in human capital, and the establishment of transparent business conditions. It is emphasized that the effective implementation of these measures is crucial for ensuring sustainable economic growth, reducing unemployment, and enhancing the quality of life in rural areas.

Ключові слова: інвестування, сталий розвиток, сільські території, аграрний сектор, інвестиційна привабливість, стратегія розвитку, залучення інвестицій.

Keywords: investment, sustainable development, rural areas, agricultural sector, investment attractiveness, development strategy, investment attraction.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Сільські території є базовим ресурсом для соціально-економічного розвитку, виконуючи важливі функції: забезпечення продовольчої безпеки, підтримка екологічного балансу та збереження культурної спадщини. Проте, сільські території стикаються з численними викликами, серед яких низький рівень економічної активності, масовий відтік населення, недостатній розвиток інфраструктури та обмежений доступ до інноваційних технологій. Сучасна епоха глобальних змін, включаючи кліматичні коливання, урбанізаційні тенденції та економічну турбулентність, висуває перед сільськими громадами нові вимоги. Забезпечення сталого розвитку сільських територій стає критично важливим завданням, і саме інвестування виступає одним із головних важелів вирішення вище перелічених проблем, відкриваючи можливості для економічного зростання, підвищення соціального добробуту та впровадження екологічно збалансованих рішень. Для України, де значна частина території залишається сільською, питання ефективного використання інвестиційного потенціалу є надзвичайно актуальним. Інвестування може стати рушійною силою для трансформації сільських територій, надаючи нові перспективи мешканцям, зміцнюючи місцеві громади та сприяючи сталому розвитку. Дослідження інвестування як механізму формування сталих джерел розвитку сільських регіонів є необхідним кроком до визначення стратегій, здатних сприяти не лише економічному зростанню, а й гармонійному співіснуванню людини і природи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Аналіз останніх досліджень і публікацій з теми інвестування в сталий розвиток сільських територій вказує

на важливість комплексного підходу до вирішення проблеми, яку спробували вирішити в свої публікаціях науковці: Ф.Важинський, Р.Галаз, Р.Підлипна [1], Л.Вдовенко, Д.Тітов, В.Герасимчук [2], Л.Газуда, В.Герцег [3], М.Давидюк [5], І.Томашук, О.Хасцька [13;14], Н.Трусова, Н.Кукіна [15] та інші. Вчені досліджували різні аспекти цієї теми, зокрема: економічну складову, наголошуючи, що інвестиції в сільські території сприяють розвитку місцевої економіки, створюючи нові робочі місця, покращуючи інфраструктуру і залучаючи іноземних інвесторів [5;11;13;17]; екологічний вимір, акцентуючи увагу на тому, що сільські території стикаються з викликами, пов'язаними зі змінами клімату, які впливають на структуру вирощування культур, продуктивність тваринництва та біорізноманіття, і адаптація до цих умов вимагає модернізації методів господарювання та підвищення інвестицій у стійкі аграрні практики [1;10;12]; соціальний аспект [2;9;14], підкреслюючи, що залучення громад до прийняття рішень та активізація їх участі у розвитку територій є важливими чинниками сталого розвитку, що забезпечує соціальну рівність, покращення якості життя, збереження культурної спадщини; роль інституційного регулювання при якому умови децентралізації в Україні створюють нові можливості для управління розвитком сільських територій, вивчаючи стратегії розвитку, інституційне забезпечення та взаємодію між владою та громадами, як ключового фактору успішної реалізації проєктів [3;4;7;15]. Таким чином, проблема інвестування у сталий розвиток сільських територій висвітлюється через призму економічних, екологічних та соціальних чинників. Водночас, необхідні подальші дослідження для вдосконалення механізмів інвестиційного забезпечення сільських територій з врахуванням специфіки їх розвитку.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті – проаналізувати роль інвестування як ключового інструменту формування джерел сталого розвитку сільських територій, визначити основні напрями інвестицій, їх вплив на економічний, соціальний та екологічний аспекти, а також окреслити виклики та можливості, пов'язані із залученням інвестицій у

сільські громади. Стаття спрямована на підкреслення важливості інвестицій для забезпечення сталого розвитку та покращення якості життя населення в сільській місцевості.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сільські території виступають основою економічного, екологічного та соціального розвитку, адже забезпечують продовольчу стабільність, сприяють збереженню природного багатства та підтримують національну культурну ідентичність. Проте значна частина їх потенціалу залишається нереалізованою через комплекс викликів: недостатньо розвинену інфраструктуру, дефіцит фінансування, обмежений доступ до інноваційних рішень та низьку інвестиційну привабливість. У світлі концепції сталого розвитку [18], важливим завданням стає не лише подолання цих проблем, але й створення ефективних механізмів, здатних забезпечити стабільне економічне зростання, соціальну рівновагу та екологічну гармонію. Інвестування в сільські території є стратегічним інструментом, що поєднує економічну доцільність із довгостроковою вигодою для суспільства.

О.Птащенко [9] визначає сталий розвиток сільських громад, як ознаку досягнення збалансованого поєднання економічних, соціальних та екологічних інтересів, що формує основу для тривалого добробуту та стабільності. Основними елементами цього процесу виступають фінансова автономія громад, раціональне використання природних та інших локальних ресурсів, а також впровадження сучасних методів управління. Такий підхід сприяє планомірному зростанню цих територій та їх інтеграції в єдину економічну систему держави.

На думку М.Скорик [11], досягнення сталого розвитку можливе лише за умови застосування комплексного підходу, який охоплює інституційну підтримку, забезпечення екологічної рівноваги та соціальну інтеграцію.

М.Тимошенко [12], доводить, що суттєвим компонентом ефективного сталого розвитку є впровадження новітніх технологій та розширення спектра альтернативних форм господарювання, що вимагає активної підтримки державою малого та середнього підприємництва та створює можливості для стабільного економічного зростання і сприяє розвитку інноваційної економіки.

І.Томашук та О.Хаєцька [14], визначають сталий розвиток аграрного сектору, як тривалий поступ, що базується на гармонізації соціальних, економічних та екологічних чинників, ключовим показником якого виступає зростання добробуту та поліпшення умов життя сільського населення, забезпечуючи збалансований підхід до використання природних ресурсів та соціальної інтеграції.

Т.Харченко в своїх дослідженнях стверджує, що у процесі розробки концепції сталого розвитку аграрного сектору та забезпечення збалансованості його основних компонентів – економічної, екологічної й соціальної – особливу увагу слід приділяти врахуванню державних стратегій у кожному з цих напрямів [16].

На думку Д.Шеленко, О.Шпикуляк та І.Баланюк [17], засади сталого розвитку можна реалізувати через впровадження ефективного та ощадливого використання економічного потенціалу, що включає застосування «зелених» виробничих практик, які передбачають інтеграцію органічних підходів, використання технологій відновлюваних ресурсів та біопалива з сільськогосподарських джерел. Крім того, важливим є впровадження проектів з раціонального водокористування для збереження природних ресурсів.

Отже, сталий розвиток – це багатогранна концепція, що спрямована на забезпечення гармонійного співіснування економіки, суспільства та довкілля. Його головна мета – задовольнити потреби сучасного покоління, зберігаючи можливість майбутніх поколінь користуватися природними, економічними і соціальними ресурсами.

Основні складові сталого розвитку [20]:

- Економічна стабільність – забезпечення довготривалого економічного зростання, яке підтримує добробут суспільства та ефективне використання обмежених ресурсів.

- Соціальний добробут – формування справедливого суспільства з рівним доступом до освіти, медицини, інфраструктури та інших благ, що сприяють високій якості життя.

- Екологічна рівновага – дбайливе використання природних ресурсів, збереження біорізноманіття та мінімізація негативного впливу людської діяльності на навколишнє середовище.

Концепція, запропонована у звіті "Наше спільне майбутнє" [20], стала основою для формування Цілей сталого розвитку, затверджених ООН. Сталий розвиток нині є універсальним орієнтиром для формування політик, стратегій і програм на глобальному, національному та локальному рівнях, спрямованих на досягнення балансу між економічним прогресом, соціальною справедливістю та екологічною безпекою.

Сільські території часто стикаються з низькими показниками народжуваності, відтоком молоді до міських центрів, і старінням населення. Це призводить до зниження трудового потенціалу, обмеженого доступу до робочої сили та падіння соціально-економічного розвитку. Вирішення таких викликів потребує залучення молодих кадрів, підвищення рівня освіти та створення умов для утримання місцевих жителів.

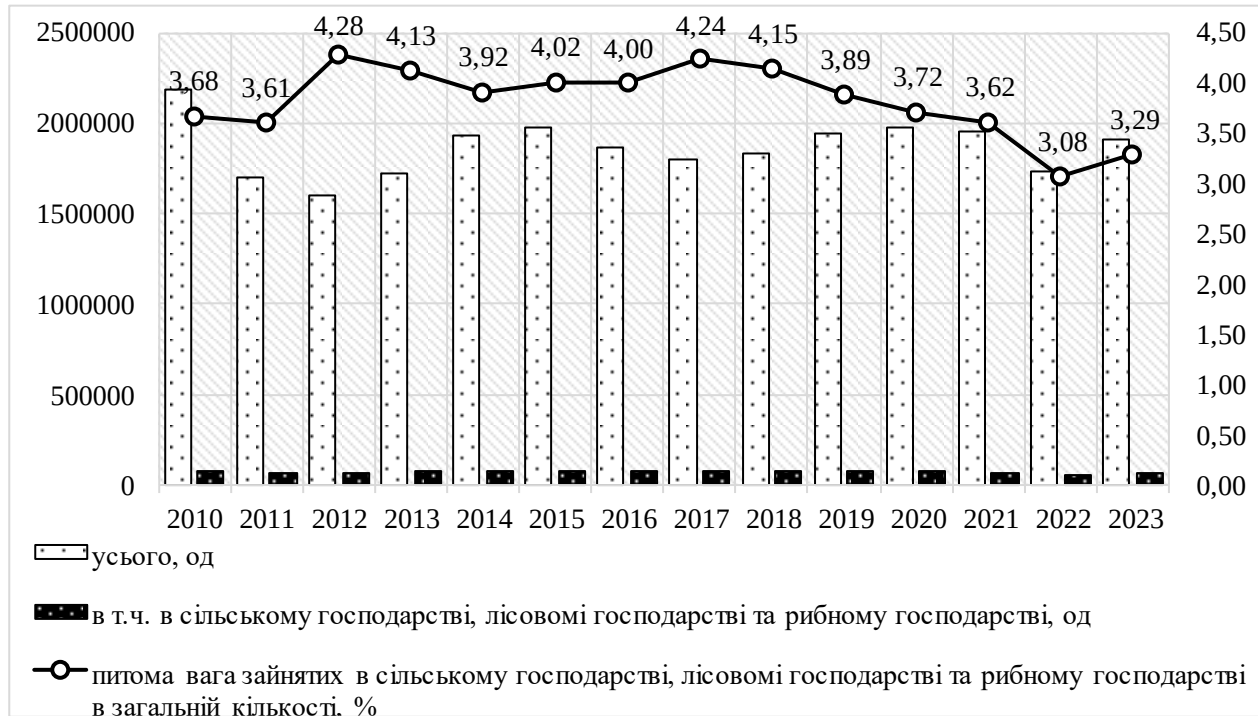

Рис. 1. Кількість діючих суб'єктів господарювання в сільському господарстві, лісовому господарстві та рибному господарстві у 2010-2023 рр

Джерело: сформовано авторами на основі даних [6]

Рис. 1 містить дані про загальну кількість зайнятих осіб та тих, хто працює в сільському господарстві, лісовому господарстві та рибному господарстві з 2010 по 2023 рр та частку зайнятих у АПК у загальній чисельності робочої сили. Як бачимо, спостерігається поступове зниження загальної кількості зайнятих осіб – від 2184105 од у 2010 р до 1913257 од у 2023 р. Частка зайнятих у сільському господарстві знижується з приблизно 4% у 2012-2014 рр до 3,08% у 2022 р та 3,29% у 2023 р, що свідчить про зниження зайнятості в цій галузі через тимчасову окупацію українських територій та вимушеної міграції населення.

Ще один показник, який впливає на сталий розвиток сільських територій – це обмежені ресурси, що створює значні ризики, особливо у контексті змін клімату чи коливань ринкових умов. Для забезпечення сталого розвитку потрібна диверсифікація аграрної економіки, яка включає підтримку нових секторів, таких як сільський туризм, біоземлеробство, а також впровадження інноваційних технологій.

Подолання обмежувальних факторів розвитку сільських територій можливе через залучення інвестиційних ресурсів та підвищення економічного потенціалу, що сприятиме подальшому зростанню сільської економіки. Це, у свою чергу, знизить міграційні процеси, забезпечить зайнятість сільського населення та покращить умови життя на таких територіях завдяки вирішенню ключових місцевих проблем. Інвестування в розвиток інфраструктури, освіти та підтримку бізнесу стимулює довгостроковий прогрес, сприяючи сталому соціально-економічному розвитку сільських громад [2].

Інвестиційна ситуація в Україні залишається досить нестабільною, що зумовлено низкою чинників, зокрема низькою конкурентоспроможністю вітчизняної сільськогосподарської продукції, зношеністю основних виробничих фондів, а також нестійким фінансовим станом багатьох підприємств. Крім того, структурні деформації економіки поглиблюють ці проблеми, ускладнюючи реалізацію ефективних інвестиційних проєктів у сільськогосподарському секторі та соціальній інфраструктурі сільських територій [1].

Активізація інвестиційної діяльності виступає головною умовою стабільного регіонального розвитку, яка забезпечує залучення як внутрішніх, так і міжнародних інвесторів та ефективне використання фінансових і матеріальних ресурсів у найбільш пріоритетних секторах економіки. Вона стимулює зростання економічного потенціалу, модернізацію інфраструктури, розвиток інновацій та сприяє створенню нових робочих місць, що є критично важливими для сталого прогресу регіонів [13].

Інвестування є ключовим рушієм сталого розвитку сільських територій, оскільки його вплив охоплює економічну, соціальну та екологічну складові, сприяючи загальному прогресу. З економічної точки зору, інвестування сприяє створенню нових робочих місць, стимулює розвиток підприємництва та підприємств малого та середнього бізнесу, які допомагають знижувати залежність від традиційних галузей, таких як сільське господарство. За даними Світового банку, підтримка місцевого бізнесу через інвестиції сприяє диверсифікації економіки, що знижує ризики ринкових коливань та забезпечує сталу економічну базу [22]. Крім того, інвестиції допомагають створювати нові робочі місця в таких галузях, як сільський туризм, біоземлеробство, що дозволяє сільським громадам зменшити залежність від одного джерела доходу та стимулює соціально-економічний розвиток.

Соціальний вплив інвестування проявляється через поліпшення інфраструктури, доступу до освіти та охорони здоров'я, що сприяє підвищенню якості життя населення. Інвестиції в освітні програми, медичні заклади, водопостачання, електрифікацію та транспортну інфраструктуру дозволяють знижувати рівень бідності, покращують умови життя сільського населення і сприяють їхній інтеграції в сучасну економіку. Інвестування у соціальну сферу підвищує рівень кваліфікації робочої сили, що сприяє конкурентоспроможності місцевих громад на ринку праці. Дослідження ООН показують, що інвестиції у соціальну інфраструктуру забезпечують тривалий позитивний вплив на розвиток сільських територій, оскільки знижують відтік молоді та стимулюють локальний розвиток [11].

Екологічний вимір інвестування є також важливим аспектом сталого розвитку. Інвестиції в екологічно чисті технології сприяють збереженню природних ресурсів (вода, ґрунти та ліси), що є визначальними для сільських територій. Інвестування у відновлювані джерела енергії, такі як біоенергетика, зниження водоспоживання та застосування екологічно сталих сільськогосподарських практик дозволяє зменшити руйнацію навколишнього середовища та підвищує продуктивність. Підтримка "зелених" інвестицій, наприклад, розвиток відновлюваних джерел енергії, може зменшити залежність від викопного палива, знижуючи негативний екологічний вплив, пов'язаний із сільськогосподарською діяльністю [12].

Для сталого розвитку сільських територій важливою є активізація інвестиційної діяльності, яка виступає основним двигуном економічного зростання та соціального прогресу. Головними показниками сталого розвитку є підвищення ефективності аграрного сектору, диверсифікація сільської економіки, забезпечення національної продовольчої безпеки, поліпшення демографічної ситуації та якості життя сільського населення. Не менш значущим є збереження соціальної стабільності та контроль за освоєними територіями, що передбачає раціональне використання природних ресурсів. Природно-ресурсний потенціал, який включає земельні, водні, лісові, рибні, мисливські, мінерально-сировинні, природоохоронні та рекреаційні ресурси, формує основу для реалізації цих завдань. Ефективне інвестування в ці напрями сприятиме екологічній стійкості та економічному процвітанню сільської місцевості [13].

Загальні капітальні інвестиції демонструють коливання у різні роки, з піковими показниками в 2023 р (627,28 млрд грн) та падінням у 2022 р (409,66 млрд грн). Вкладення у сільське, лісове та рибне господарство також варіюються, проте з чіткою тенденцією до зростання в абсолютних показниках до 2018 р (66,10 млрд грн) і подальшими коливаннями (рис. 2). Питома частка капітальних інвестицій у сільське господарство значно зросла між 2010 і 2017 рр (з 6,13% до 14,33%), що може свідчити про підвищену увагу до цього

сектору економіки. Після 2017 р спостерігається зниження частки до 9,48% у 2019 р, а потім вона стабілізується в межах 10-12% у 2021-2023 рр. У 2022 р спостерігається збільшення питомої ваги (12,56%), що зумовлено перерозподілом ресурсів в умовах воєнного стану та акцентом на підтримку стратегічних секторів.

Рис. 2. Капітальні інвестиції в сільському господарстві, лісовому господарстві та рибному господарстві у 2010-2023 рр

Джерело: сформовано авторами на основі даних [6]

В умовах економічних змін основними елементами соціальної та регіональної політики розвитку сільських територіальних громад є формування дієвих механізмів організаційно-фінансової підтримки, визначення пріоритетних завдань державного регулювання для стимулювання розвитку населених пунктів та активне залучення інвестиційних ресурсів, спрямованих на підвищення життєздатності й економічного потенціалу цих громад [13].

Державно-приватне партнерство (далі - ДПП) є важливим механізмом для стимулювання інвестицій у розвиток сільських територій, який забезпечує ефективну взаємодію між державними та приватними ресурсами. Партнерство

сприяє мобілізації фінансових потоків, які складно забезпечити виключно за рахунок державного бюджету та їх спрямуванню на стратегічно важливі проекти, такі як модернізація інфраструктури, розвиток транспортної мережі, цифровізація послуг та підвищення енергоефективності. Залучення приватного сектора дозволяє впроваджувати передові технології, що не тільки оптимізує використання ресурсів, але й прискорює темпи реалізації проектів.

В економічному контексті ДПП створює передумови для диверсифікації сільської економіки, зменшуючи залежність від традиційного сільського господарства, завдяки чому з'являються нові напрями діяльності, такі як зелена енергетика, екологічне землеробство, агротуризм і переробка сільськогосподарської продукції. Це сприяє формуванню додаткових робочих місць і підвищенню доходів сільського населення, стимулюючи розвиток місцевого підприємництва.

Участь приватного сектору допомагає розподілити фінансові та операційні ризики, підвищуючи стійкість проектів, що, у свою чергу, підвищує інвестиційну привабливість сільських територій та сприяє залученню додаткових капіталів. Завдяки синергетичному ефекту, який забезпечує ДПП, досягається гармонійний розвиток економічних, соціальних та екологічних аспектів сільських територій, що є основою їх сталого розвитку.

До основних напрямів поліпшення інвестиційного клімату на сільських територіях можна віднести:

1. Поліпшення інфраструктури – розвиток доріг, електропостачання, водопостачання, інтернет-покриття, що сприятиме створенню сприятливого середовища для бізнесу та інвестицій;

2. Підвищення доступу до фінансування – створення спеціальних програм підтримки малого та середнього бізнесу, доступ до пільгових кредитів і грантів, які стимулюватиме залучення інвестицій;

3. Спрощення регуляторної бази – зменшення бюрократичних перешкод, спрощення податкових процедур і дозвільних систем, що сприятиме зниженню витрат на підприємницьку діяльність;

4) Підтримка інновацій та технологій – заохочення інвестування в новітні сільськогосподарські технології, енергоефективні рішення та «зелена» економіка через державні програми;

5) Розвиток людського капіталу – інвестування в освіту та професійне навчання, що сприяє підготовці кваліфікованих кадрів, які можуть реалізувати інноваційні ідеї;

6) Залучення державно-приватного партнерства – співпраця між державою та приватним сектором дозволить розподіляти ризики, залучати більше ресурсів і ефективніше використовувати інвестиційний потенціал;

7) Формування прозорого інвестиційного клімату – забезпечення чіткої правової системи, боротьба з корупцією та забезпечення справедливих умов для ведення бізнесу, що сприяє довірі інвесторів.

Поліпшення інвестиційного клімату на сільських територіях є необхідною умовою для забезпечення сталого економічного розвитку, зниження рівня безробіття та покращення якості життя місцевого населення.

Висновки та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Таким чином, інвестування має багатогранний вплив на сталий розвиток сільських територій, сприяючи економічній диверсифікації, підвищенню соціальної якості життя та збереженню природних ресурсів. Впровадження таких інвестиційних проектів є необхідним для забезпечення сталого економічного та екологічного розвитку сільських територій та одночасно відповідає критеріям соціальної справедливості та сталості. Сучасні підходи до залучення інвестицій, розробку інноваційних моделей використання ресурсів, оцінку їх впливу на розвиток місцевих громад і екологічну стабільність, на практичному рівні, полягає у формуванні сприятливих умов для інвесторів, удосконаленні законодавчих механізмів і впровадженні рішень, які відповідають специфіці сільських регіонів. Комплексне вирішення проблем щодо залучення інвестицій не лише сприяє підвищенню економічного потенціалу сільських територій, але й дозволить відповісти на глобальні виклики сучасності: забезпечення продовольчої безпеки, адаптацію до змін клімату та подолання соціально-

економічних диспропорцій між містом і селом. Поліпшення інвестиційного клімату на сільських територіях є необхідною умовою для забезпечення сталого економічного розвитку, зниження рівня безробіття та покращення якості життя місцевого населення. Основними заходами для досягнення цієї мети є модернізація інфраструктури, спрощення регуляторних процедур, підтримка інноваційних та енергоефективних технологій, а також залучення державно-приватного партнерства. Прозорість, боротьба з корупцією, та створення сприятливих умов для бізнесу мають ключове значення для залучення інвестицій і забезпечення сталого розвитку сільських територій. Подальше удосконалення інвестиційного клімату має сприяти збільшенню обсягів капіталовкладень, що сприятиме довгостроковій стабільності та зростанню економічного потенціалу сільських територій.

Література

1. Важинський Ф. А., Галаз Р. І., Підлипна Р. П. Інвестиції як фактор розвитку сільських територій. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права*. 2011. Вип. 6. С. 32-35.
2. Вдовенко Л.О., Тітов Д.В., Герасимчук В.Г. Інвестиційна складова розвитку сільських територій України. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2023. № 3(65). С. 51-73. DOI: <http://doi.org/10.37128/2411-4413-2023-3-4>
3. Газуда Л. М., Герцег В. А. Міжнародний досвід забезпечення розвитку сільських територій. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 17(1). С. 47-50.
4. Гончарук І. В., Томашук І. В. Державне регулювання розвитку ресурсного потенціалу сільських територій: загальні аспекти. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2018. № 4. С. 19-30.

5. Давидюк М. В. Систематизація підходів у дослідженні понятійно-категоріального апарату сталого розвитку сільських територій. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2024. № 2 (19). С. 93-113. DOI: <http://doi.org/10.30857/2786-5398.2024.2.9>
6. Державна служба статистики: офіційний сайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення 04.12.2024)
7. Качула С.В., Кагожкіна К.К. Удосконалення інвестиційного забезпечення розвитку сільськогосподарських підприємств України. *Ефективна економіка*. 2023. № 1. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1012/1022>. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.1.10>
8. Про схвалення Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій в Україні на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025—2027 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1163-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-stratehii-rozvytku-silskoho-hospodarstva-ta-silskykh-terytorii-v-ukraini-na-period-i151124-1163>
9. Птащенко О. Особливості фінансового забезпечення сільських територіальних громад в умовах сталого розвитку. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2024. № 334 (5). С. 432-437. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-334-65>.
10. Савицький Е. Забезпечення продовольчої безпеки та сталого розвитку сільських територій в умовах кризового періоду. *Економіка та суспільство*. 2022. №44. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1792>. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-28>
11. Скорик М. Європейський досвід забезпечення сталого економічного розвитку сільських територій. *Сталий розвиток економіки*. 2024. №3(50). С. 195-202. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2024-50-29>

12. Тимошенко М. М. Економічні стратегії сталого розвитку сільських територій. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 16. С. 31-34. DOI: <http://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.16.31>
13. Томашук І. В. Інвестиційний потенціал сільських територій: основні аспекти розвитку. *Сталий розвиток економіки*. 2018. №1(38). С. 140-149.
14. Томашук І. В., Хаєцька О. П. Вплив аграрного сектору економіки на сталий розвиток сільських територій. *Економіка та суспільство*. 2022. №40. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1434/1381> DOI: <http://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-1>.
15. Трусова Н. В., Кукіна Н. В. Активізація бізнес-процесів із залучення інвестицій на розвиток сільських територій України. *Modern Economics*. 2022. № 36(2022). С. 143-151. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V36\(2022\)-21](https://doi.org/10.31521/modecon.V36(2022)-21)
16. Харченко Т. О. Основні підходи до формування концепції сталого розвитку аграрного сектору та сільських територій через інструменти державного регулювання. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. Вип. 5. С. 38-44. DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.5.7>
17. Шеленко Д., Шпикуляк О., Баланюк І. Оцінювання результативності використання економічного потенціалу сільських територій регіону: аспекти сталого розвитку. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. №8 (08). С. 12-16. DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.8-3>
18. Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Закон України від 30.09.2019 № 722/2019. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
19. Khalatur S., Kachula S., Oleksiuk V., Kravchenko M., Klymenko S. Anti-crisis management as a basis for the formation of a financial mechanism for the sustainable development of agricultural business. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2023. Vol. 5 (52). pp. 413-432. DOI: [10.55643/fcaptp.5.52.2023.4169](https://doi.org/10.55643/fcaptp.5.52.2023.4169)

20. Khalatur S., Masiuk Y., Kachula S., Brovko L., Karamushka O., Shramko I. Entrepreneurship development management in the context of economic security. *Entrepreneurship and Sustainability*. 2021. Vol. 9(1). pp. 558-573. DOI: [https://doi.org/10.9770/jesi.2021.9.1\(35\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2021.9.1(35))

21. United Nations (1987), Report of the world commission on environment and development: Our common future. URL: <http://surl.li/bbhjjh>

22. World Bank: офіційний сайт. URL: <https://www.worldbank.org/ext/en/home>

References

1. Vazhynskyi, F. Halaz, R. and Pidlypna, R. (2011), “Investments as a factor in the development of rural areas”, *Naukovi zapysky L'vivs'koho universytetu biznesu ta prava*, vol. 6, pp. 32-35.

2. Vdovenko, L. Titov, D. and Herasymchuk, V. (2023), “Investment component of the development of rural areas of Ukraine”, *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktual'ni pytannia nauky i praktyky*, vol. 3(65), pp. 51-73.

3. Gazuda, L.M. and Hertseh, V.A. (2018), “International experience in providing development of rural territories”, *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Serii: Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo*, vol. 17(1), pp. 47-50.

4. Goncharuk, I. and Tomashuk, I. (2018), “State regulation of resource potential development of rural territories: general aspects”, *Ekonomika. Finansy. Menedzhment: aktual'ni pytannia nauky i praktyky*, vol. 4, pp. 19-30.

5. Davydyuk, M.V. (2024), “Systematization of approaches to the research of the conceptual and categorical framework of sustainable development of rural areas”, *Zhurnal stratehichnykh ekonomichnykh doslidzhen'*, vol. 2 (19), pp. 93-113.

6. The official site of State Statistics Service: official website (2024), available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 4 Dec 2024)

7. Kachula, S. and Kahozhkina, K. (2023), “Improvement of investment support for the development of agricultural enterprises of Ukraine”, *Efektivna*

ekonomika, vol. 1, available at:
<https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1012/1022> (Accessed 17 Nov 2024).

8. Ptashchenko, O. (2024), "Peculiarities of financial provision of rural territorial communities in conditions of sustainable development", *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Serii: Ekonomichni nauk*, vol. 334 (5). pp. 432-437.

9. Savytskyi, E. (2022), "Ensuring food security and sustainable development of rural areas during a crisis period", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 44, available at: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1792> (Accessed 4 Dec 2024).

10. Skoryk, M. (2024), "European evidence for ensuring sustainable economic development of rural areas", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 3(50), pp. 195-202.

11. Tymoshenko, M. (2024), "Economic strategies for sustainable development of rural areas", *Investytsii: praktyka ta dosvid*, vol. 16, pp. 31-34.

12. Tomashuk, I. (2018), "Investment potential of agricultural territories: main aspects of development", *Stalyj rozvytok ekonomiky*, vol. 1(38), pp. 140-149.

13. Tomashuk, I. and Khaietska, O. (2022), "The influence of the agricultural sector of the economy on the sustainable development of rural areas", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 40, available at:
<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1434/1381> (Accessed 17 Nov 2024).

14. Trusova, N. and Kukina, N. (2022), "Activation of business processes for attracting investments in service cooperatives of rural areas of Ukraine", *Modern Economics*, vol. 36, pp. 143-151.

15. Kharchenko, T. (2022), "The main approaches to the formation of the concept of sustainable development of the agricultural sector and rural areas through state regulatory tools", *Dniprovs'kyj naukovyj chasopys publichnoho upravlinnia, psykholohii, prava*, vol. 5, pp. 38-44.

16. Shelenko, D. Shpykuliak, O. And Balaniuk, I. (2023), "Assessing the efficiency of using the economic potential of rural territory of the region: aspects of sustainable development", *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka*, vol. 8(08), pp. 12-16.
17. The Verkhovna Rada of Ukraine (2019), The Law of Ukraine "Sustainable Development Goals of Ukraine for the period up to 2030", available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text> (Accessed 28 Nov 2024).
18. Khalatur, S. Kachula, S. Oleksiuk, V. Kravchenko, M. and Klymenko, S. (2023), "Anti-crisis management as a basis for the formation of a financial mechanism for the sustainable development of agricultural business", *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, vol. 5 (52). pp. 413-432.
19. Khalatur, S. Masiuk, Y. Kachula, S. Brovko, L. Karamushka, O. and Shramko, I. (2021), "Entrepreneurship development management in the context of economic security", *Entrepreneurship and Sustainability*, vol. 9(1). pp. 558-573.
20. United Nations (1987), "Report of the world commission on environment and development "Our common future", available at: <http://surl.li/bbhjjh> (Accessed 5 Dec 2024).
21. The Cabinet of Ministers of Ukraine (2024), The Order "On approval of the Strategy for the Development of Agriculture and Rural Areas in Ukraine for the period until 2030 and approval of the operational plan of measures for its implementation in 2025-2027", available at: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhvalennia-stratehii-rozvytku-silskoho-hospodarstva-ta-silskykh-terytorii-v-ukraini-na-period-i151124-1163> (Accessed 5 Dec 2024).
22. World Bank (2024), available at: <https://www.worldbank.org/ext/en/home> (Accessed 5 Dec 2024).

Стаття надійшла до редакції 14.12.2024 р.